

[Statsministeren.]

nemlig at mobilisering og optagelse af forsvarskamp mod angreb er noget, som skal indtræde automatisk og ubetinget, og som skal gælde uanset alle forsøg fra fjendtlig side på ved falske ordrer at få modstanden til at bryde sammen. Iøvrigt skal jeg sige, at denne kortfattede forklares ved, at afsnittet om Danmark i den pågældende rapport, der er på ca. 100 sider, kun fylder een side, og at omtalen af forholdsordren på denne ene side er begrænset til 6 linier. Jeg kan ikke se, at vi har noget at indvende imod, at referatet af forholdsordren i den amerikanske rapport er blevet så kortfattet, at det måske, når det læses isoleret, virker vel kategorisk, men nu har vi altså vedtaget den nye formulering, der klart giver udtryk for, hvad der er vor hensigt. Der skal lige så lidt nu som før noget sted være tvivl om vor absolutte vilje til at forsvare os, til at møde ethvert angreb med fasthed. Vi opbygger ikke vort forsvar på skrømt, og forholdsordren gør dette klart for alle.

Forsvarsministeren (Harald Petersen):

Hvad selve den stillede forespørgsel angår, kan jeg i et og alt henholde mig til det svar, der er givet af den højtærede statsminister. Iøvrigt finder jeg det ligesom den højtærede statsminister ganske ørkesløst nu at repetere de drøftelser, der har fundet sted om fortolkningen af den i efteråret udstedte forholdsordre. Hensigten med den da udstedte ordre har jeg udtalt mig klart om her i tinget, ligesom jeg har hævdet, at der blev lagt en anden fortolkning ind i forholdsordren end den, der dækker min og regeringens opfattelse. Hensigten med den udstedte forholdsordre var bl. a. at udtrykke, at man i tilfælde af, at der ved et angreb skulle fremkomme ordrer om at nedlægge våbnene, det vil sige kapitulere, på forhånd bør gå ud fra, at sådanne ordrer er falske. Jeg mener vedblivende, at denne forholdsordre i virkeligheden ikke kan læses på anden måde. Da der imidlertid fra anden side blev lagt så stor vægt på, at forholdsordren blev tydeliggjort, således at enhver fortolkningsstrid kunne høre op, har vi fra regeringens side intet haft at indvende imod at foretage nogle tekstændringer, der ene og alene har haft til formål at bringe udtrykkene rent sprogligt så nær op ad den tanke, vi hele tiden har haft med denne forholdsordre, at det kunne bidrage til at undgå eventuelle misforståelser. Vi har som sagt fra regeringens side erklæret os rede til at udtrykke denne tanke, at

dansk forsvar skal bruges efter sin hensigt, beslutsomt og utvetydigt, overfor et angreb, der sættes ind imod vort land, og udtrykke dette i en lidt anden formulering end sket i forholdsordren fra efteråret.

Man kan jo altid strides om sætninger og formuleringer. Det væsentligste i forbindelse med en forholdsordre til det danske forsvar er imidlertid den tanke og den ånd, der præger en sådan ordre. I så henseende er der klart, tydeligt og fast anlagt en linie, såvel i den i efteråret udsendte forholdsordre som i den i går udsendte, og det er efter min mening det afgørende moment i hele denne sag.

Ordføreren for forespørgerne (Aksel Larsen):

Jeg tror, jeg vil følge en personlig indskydelse og lade den højtærede forsvarsminister være fredet i denne omgang, når han stadigvæk mener at kunne hævde, at han har givet en ganske klar fremstilling af hensigten med den første forholdsordre, og at denne hensigt var dækket ved den første forholdsordres ordlyd. Når han kan hævde dette, efter at han i den grad er blevet taget i skole, så han har måttet godkende en helt anden forholdsordre, en forholdsordre, som, både hvad den sproglige formulering og hvad indholdet angår, er ganske anderledes end forholdsordren af september, så er det næsten synd at sige noget til ham. Hvis han befinder sig godt som minister efter at være blevet desavoueret i den grad, som tilfældet er, og hvis regeringen vil beholde en minister, der ikke har andet til sit forsvar at anføre, end at han ikke er i stand til at læse eller opfatte det dansk, som han formentlig selv har skrevet — ja, så har jeg egentlig ingen bemærkninger at gøre.

Derimod har jeg en bemærkning til den højtærede statsminister. Det kan være rigtigt, at han ikke behøver at genoptage diskussionen af 17. oktober, for det er naturligvis udmærket, at statsministeren siger, at han ikke godkender nogen anden udlægning end den, regeringen fra første færd har hævdet. Det viser sig imidlertid, at der er andre, der ikke udlægger forholdsordren af 27. september, men forstår den, som den er skrevet. I præsident Trumans rapport er der en omtale af forholdsordren, og man kan for min skyld kalde den en koncentreret gengivelse, eller hvad man vil kalde den, men jeg skal tillade mig til statsministerens oplysning og med formandens forventede tilladelse at citere først et afsnit af forholdsordren af 27. september og derpå det modsvarende afsnit af præ-